

VARSINAIS-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRI

Ohje paksusuolen tähytykseen tulevalle lapselle/nuorelle ja hänen vanhemmilleen (Colonsteril® -tyhjennys)

Tämä ohje on tarkoitettu paksusuolen tähytykseen tuleville lapsille/nuorille, joille tehdään **suolentyhjennys** Colonsteril® -suolistonhuuhteluliuoksella.

Paksusuolen tähytyksellä on mahdollista todeta perä- ja paksusuolen sairauksia ja niihin liittyviä kudosuutoksia. Lääkäri tekee tutkimuksen lasten leikkaussalissa, ja anestesia lääkäri **nukuttaa** lapsen/nuoren tutkimuksen ajaksi. Suoli täytetään ilmalla ja tutkitaan taipuisalla tähytimellä. Yleensä suolen limakalvolta otetaan **pieniä koepaloja**.

Hyvän näkyvyyden vuoksi suolen tulisi olla tyhjä tutkimuksen aikana. Suoli tyhjenetään ennen tutkimusta Colonsteril® -suolistonhuuhteluliuoksella.

Tutkimukseen valmistaminen kotona

Suolentyhjennys aloitetaan nestemäisellä ruokavaliolla **kaksi vuorokautta ennen** tutkimusta.

Nestemäisen ruokavalion aikana lapsi/nuori saa nauttia:

- runsaasti juomia, myös kaakaota, teetä ja kahvia
- maitoa ja muita nestemäisiä maitotuotteita (esimerkiksi jogurtia, viiliä ja jäätelöä)
- nestemäisiä ruokia (esimerkiksi kala-, kana- ja lihaliemiä)
- apteekista saatavia nestemäisiä, kuiduttomia lisäravintovalmisteita
- lisäksi lapsi/nuori voi syödä pieniä määriä muhennettua kalaa tai kanaa, perunaa sekä vaaleaa, vähäkuituista leipää (esimerkiksi ranskanleipää)

Kiellettyjä ovat:

- siemeniä sisältävät marjat, hedelmät, kiisselit ja jogurtit
- vihannekset
- täysjyväviljatuotteet (täysjyvävelliit, -puurot ja -leivät)

Tutkimukseen valmistaminen osastolla

Suolentyhjennys tutkimusta edeltävänä päivänä

Osastolla suolentyhjennys aloitetaan peräruiskeella, jotta ns. "tulppana" oleva kiinteä ulostemassa saadaan ensin tyhjenettyä. Hoitaja antaa peräruiskeen pian lapsen/nuoren saavuttua osastolle. Peräruiske annetaan peräsuoleen ohuella muoviputkella. Peräruiskeeneste on huoneenlämpöistä ja tuntuu siten viileältä. Lisäksi peräruiske saattaa aiheuttaa suolen venyttymisestä johtuvaa vatsakipua.

Peräruiskeen toimittua lapsi/nuori aloittaa Colonsteril® -suolistonhuuhteluliuksen juomisen. Liuksen tarkoituksena on huuhdella suoli tyhjäksi. Liusta annostellaan lapsen/nuoren painon mukaan (1-6 litraa). Jotta huuhteluvaikutus olisi tehokas, lapsen/nuoren tulisi juoda koko annos noin 3 tunnin aikana.

Hoitaja laittaa nenämahaletkun tyhjennyksen ajaksi niille lapsille/nuorille, jotka eivät ole halukkaita/kykeneviä juomaan liusta riittävän paljon/nopeasti.

Nenämahaletku on ohut ja taipuisa muoviletku, joka vie lapsen/nuoren mahalaukkuun nenän kautta. Letkun laitto tuntuu epämiellyttävältä (saattaa aiheuttaa oksennusrefleksin), mutta on usein välttämätöntä ja nopeasti ohi.

Pienet lapset tarvitsevat nenämahaletkun lähes poikkeuksetta.

Tyhjennyksen jälkeen lapsen/nuoren olisi hyvä juoda runsaasti. Tyhjennyksen jälkeen lapsi/nuori saa nauttia vain kirkkaita nesteitä eli vettä, kirkasta mehua (ei tuoremehua/hedelmälihaa sisältävää mehua), virvoitusjuomia, urheilujuomia, teetä, kahvia ja lihalientä. Huom! Vesi ei yksin riitä. Lapsen/nuoren nestetasapaino tarkistetaan illalla verinäyttein.

Tutkimuspäivän aamuna

Lapsen/nuoren on nukutuksen vuoksi oltava syömättä ja juomatta ennen tutkimusta. Ravinnottaololla ehkäistään oksentaminen nukutuksen aikana. Lääkärin määräämät, välttämättömät lääkkeet lapsi/nuori saa kuitenkin ottaa tavalliseen tapaan pienen vesimäärän kanssa. **Hoitaja antaa ravinnottaolosta tarkemmat ohjeet tutkimusta edeltävänä päivänä.**

Suonensisäinen nesteytys aloitetaan usein jo osastolla. Suonensisäistä nesteytystä varten lapselle/nuorelle laitetaan suonikanyylin. Kanyyli laitetaan useimmiten kämmenselkään. Pistoskivun ehkäisemiseksi ihon pinta voidaan puuduttaa puudutevoiteella. Hoitaja laittaa voiteen noin tuntia ennen kanylointia. Koska kanyylin kautta lapsi/nuori saa myös nukutuslääkkeitä, niin kanyyli laitetaan viimeistään nukutuksen yhteydessä.

Tutkimuksen jälkeen

Kun lapsi/nuori on toipunut nukutuksesta, saa hän jälleen syödä ja juoda normaalisti. Nukutuksesta toipuminen on yksilöllistä. Liian aikainen syöminen tai juominen voi aiheuttaa/lisätä nukutukseen liittyvää pahoinvointia. Lapsi/nuori pääsee **kotiin tutkimuspäivän iltana**, jos se voinnin mukaan on mahdollista.

Tutkimuksessa käytettyä ilmaa voi jäädä suoleen. Se voi aiheuttaa ohimenevää vatsakipua ja turvotusta. Suolesta otettujen koepalojen vuoksi ulosteissa saattaa esiintyä verihyytymiä muutamien päivien ajan.

Lääkäri kertoo alustavista tutkimustuloksista ennen kuin lapsi/nuori pääsee kotiin. **Koepalatulokset** ovat käytävissä n. **2 viikon kuluttua**. Tulosten kuulemista varten lapselle/nuorelle varataan lääkärin soitto- tai vastaanottoaika poliklinikalle. Hoitaja antaa ajan yleensä kotiutumisen yhteydessä.

Nukutuksen vuoksi kotimatka tulisi tehdä henkilöautolla tai taksilla. Jos lapsi/nuori kotiutuu henkilöautolla, tarvitsee hän matkan ajaksi **kaksi saattajaa**. Tällöin toinen saattaja voi seurata hänen vointiaan matkan aikana. Taksilla kuljettaessa yksi saattaja riittää. Hoitaja kirjoittaa tarvittaessa todistuksen matkakorvauksen hakemista varten.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri • www.vsshp.fi • Vaihde 02 313 0000

Tämä ohje on tarkoitettu hoitosuhteessa oleville potilaillemme.